

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 26CoEk/4/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117212073
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Jančíková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8117212073.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Jančíkovej a sudkýň JUDr. Marianny Hirkovej a JUDr. Viery Kandrikovej, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, proti povinnej: A. B., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, XXX XX D., o vymoženie 600,- eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 83Er/451/2017 – 12 zo dňa 07.07.2025, takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie súdu prvej inštancie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 83Er/451/2017 – 12 zo dňa 07.07.2025 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

2. V úvode súd prvej inštancie skonštatoval, že oprávnený spísaním návrhu na vykonanie exekúcie do zápisnice súdneho exekútora dňa 13.01.2017 navrhol vykonať exekúciu na podklade exekučného titulu - rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž v Bratislave sp. zn. E. XXXXX/XX zo dňa 21.06.2016.

3. Po citácii ust. § 243h ods. 1, § 44 ods. 2 a ods. 3 zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučného poriadku súd prvej inštancie skonštatoval, že je povinný preskúmať súlad exekučného titulu s týmto zákonom, čím sa rozumie preskúmanie nielen formálnych náležitostí exekučného titulu, ale aj jeho materiálnej vykonateľnosti. Preto súd prvej inštancie preskúmal zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 18.06.2013 a rozhodcovskú zmluvu zo dňa 18.06.2013 uzavretú medzi povinným a oprávneným, podľa ktorej (čl. II, ods. 1.) :„Všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 18.06.2013, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmeniek zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené:

a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde; pričom právo voľby príslušného Stáleho rozhodcovského súdu podľa čl. I Bod 1 tejto zmluvy ma žalujúca zmluvná strana, rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, pričom účastník rozhodcovského konania môže do 15 kalendárnych dní od doručenia rozhodcovského rozsudku podať Stálemu rozhodcovskému súdu žiadosť o preskúmanie rozhodcovského rozsudku; rozhodcovský rozsudok preskúmava iný rozhodca ustanovený podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu,

b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).“

4. Ďalej súd prvej inštancie citoval ust. § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 4, § 53 ods. 1 – 3, ods. 5 zákona č. 40/1964 Z. z., ďalej len („Občiansky zákonník“) v znení zákona č. 69/2012 Z. z. s konštatovaním,

že zmluva o spotrebiteľskom úvere, i citovaná rozhodcovská zmluva založili záväzkovoprávny vzťah, pričom oprávnený pri jej uzatváraní konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti a povinná nekonala v rámci svojej podnikateľskej činnosti, a teda je potrebné ho posudzovať v kontexte ustanovení o spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade nie je možné formuláciu rozhodcovskej zmluvy považovať za platnú rozhodcovskú zmluvu. Takto formulovaná rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. Spotrebiteľovi (t. j. povinnej) je v danom prípade fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, keď oprávneným je podaná žaloba na rozhodcovský súd. Vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Nakoľko tieto podmienky neboli splnené a povinná nemala možnosť ovplyvniť ani obsah zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ani rozhodcovskej zmluvy, nemožno považovať rozhodcovskú zmluvu za zmluvnú podmienku dojednanú individuálne. Dôsledkom takto uzavretej rozhodcovskej zmluvy je, že povinná (teda spotrebiteľ) v skutočnosti ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči nárokom veriteľa na riadnom súde v mieste svojho bydliska. Rozhodcovskú zmluvu preto súd prvej inštancie vyhodnotil ako nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

5. Medzi účastníkmi konania bola dňa 18.06.2013 uzatvorená Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva o úvere“), na základe ktorej oprávnený poskytol povinnej úver vo výške 600,- eur. Oprávnený s povinnou uzavrel tiež dňa 18.06.2013 rozhodcovskú zmluvu, ktorou sa strany dohodli na tom, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX uzatvorenej dňa 18.06.2013 vrátane sporov o jej platnosť, výklad a zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmeniek zabezpečujúcej uvedení úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom alebo pred príslušným súdom Slovenskej republiky, pričom výber jednej z alternatív riešenia sporov podľa tejto zmluvy spočíva na žalobcovi. Nakoľko povinná neplnila riadne a včas svoje povinnosti zo Zmluvy o úvere a bola v omeškanií so splácaním úveru, oprávnený podal v zmysle rozhodcovskej zmluvy žalobu na rozhodcovský súd.

6. Ďalej súd prvej inštancie poukázal na podstatu a hlavnú črtu formulárových spotrebiteľských zmlúv, či všeobecných obchodných podmienok, ako aj na význam ochrany spotrebiteľa citáciou rozsudkov Súdneho dvora EÚ C-240/98 -C-244/98 Oceano Grupo Editorial a C 243/08 Pannon GSM Zrt. ca F. E. G.. V závere súd prvej inštancie preto skonštatoval, že, pre vykonanie exekúcie chýba základný predpoklad, a to právoplatný a vykonateľný exekučný titul, pretože predložená spotrebiteľská rozhodcovská zmluva je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nebola individuálne dojednaná, a preto nedošlo k uzatvoreniu platnej rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a vydať rozhodcovský rozsudok. Keďže súd prvej inštancie zistil, že rozhodnutie predložené v tomto exekučnom konaní ako exekučný titul nespĺňa náležitosti vykonateľného rozhodnutia, podľa ust. § 44 ods. 3 Exekučného poriadku žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol

7. Proti uzneseniu v zákonnej lehote podal odvolanie oprávnený z dôvodov, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP).

8. Oprávnený namietal, že podľa ustanovení Občianskeho zákonníka je neprijateľnou podmienkou dojednanie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, v tomto prípade je ale rozhodcovská zmluva uzatvorená medzi oprávneným a povinnou tzv. nevýhradná zmluva, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho

konania. Takáto zmluva nevyžaduje, aby spory s oprávneným riešila povinná výlučne prostredníctvom rozhodcovského konania. Na podporu svojej argumentácie oprávnený poukázal na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov (rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 14C/214/2014 zo dňa 24.09.2015, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/107/2015 zo dňa 28.2.2016, rozsudok Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 12Cb/114/2014 zo dňa 16.03.2014, rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 2Er/1464/2015 zo dňa 13.11.2017 a rozsudok Okresného súdu Svidník sp. zn. 6C/176/2014).

9. Ďalej oprávnený v odvolaní poukazoval, že navrhol rozhodcu, s ktorým mohol a nemusel dlžník súhlasiť, avšak v prípade, že obe strany rozhodcovskú doložku v znení o výbere rozhodcu podpísali, svojím podpisom vyslovili súhlas s prerokovaním sporu pred rozhodcom ustanoveným už v rozhodcovskej doložke/zmluve, pričom sporová strana mohla už pri podpise rozhodcovskej doložky vysloviť nesúhlas s osobou rozhodcu a mala možnosť navrhnúť inú osobu. V prípade, ak by mala povinná v konaní pred rozhodcovským súdom pocit, že sa jedná v rozhodcu, ktorý rozhoduje zaujato, mala možnosť podať námietku zaujatosti, na ktorú má každá strana podľa zákona o rozhodcovskom konaní nárok. Otázkou rozhodcovskej zmluvy bola podľa oprávneného aj dohoda o spôsobe rozhodcovského konania, či sa uskutoční formou ústneho pojednávania, alebo bude mať formu písomného konania, pričom zmluvné strany si síce dohodli písomné konanie, čo však nevyklúčovalo, aby sa konanie uskutočnilo ústnou formou, ak o to jedna zo strán požiada. V prípade predmetnej zmluvy sa podľa oprávneného jedná o individuálne dojednanú podmienku, v prípade ktorej nemôže ísť o podmienku neprijateľnú v zmysle naznačovanom povinnou. Platnosť právneho úkonu navyše treba hodnotiť v čase jeho uzavretia a bez hypotetického zvažovania okolností, ktoré môžu, ale nemusia, nastať po jeho uzavretí, pričom je dôležité, aby zmluva v čase jej uzavretia sama osebe umožnila spotrebiteľovi uskutočniť voľbu medzi súdom alebo alternatívnym riešením sporu.

10. Oprávnený je presvedčený, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá platne v zmysle platných právnych predpisov a nemožno mať žiadne pochybnosti o jej legitímnosti. Nad rámec uvedeného oprávnený ešte uviedol, že prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov ako možnosť mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru (avšak oprávnený popiera, že by sa v danom prípade jednalo o spotrebiteľa a o spotrebiteľský úver v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch). Podľa oprávneného prípustnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských sporoch vyplýva jednoznačne aj z odporúčania Komisie č. XX/XXX/XX o zásadách použiteľných na orgány zodpovedné za mimosúdne riešenie spotrebiteľských sporov, ale aj zo súdnej judikatúry a odbornej literatúry. Zásadná prípustnosť rozhodcovskej doložky v spotrebiteľských sporoch bola priznaná aj rozhodnutiam súdu v Českej republike.

11. Oprávnený v závere poukázal, že rozhodcovská zmluva ako dokument na samostatnom liste papiera môže, ale rovnako nemusí byť uzavretá spolu so zmluvou o úvere, preto, v prípade, že žiadateľ o úver uzavrie rozhodcovskú zmluvu, pri vzniku sporu zo zmluvy o úvere má každá strana možnosť voľby medzi rozhodcovským a súdnym konaním (nakoľko sa jedná o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu), preto sa teda jedná o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku. V danom prípade medzi oprávneným a povinnou bola v predmetnom prípade uzatvorená rozhodcovská zmluva, a to na samostatnom liste papiera, oddelene od samotnej Zmluvy o úvere. Zároveň oprávnený poukázal, že povinná svojím podpisom zo dňa 18.06.2013 vážnym, zrozumiteľným a určitým prejavom vôle vyhlásila, že s uzatvorením Rozhodcovskej zmluvy súhlasí, zároveň vyhlasuje, že bola pred uzatvorením zmluvy osobitne poučená o dôsledkoch uzatvorenia tejto rozhodcovskej zmluvy.

12. Oprávnený navrhol odvolaciemu súdu, aby vydal uznesenie, ktorým udelí súdnemu exekútorovi, poverenie na vykonanie exekúcie.

13. Povinná sa k odvolaniu oprávneného nevyjadřila.

14. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP a § 37 ods. 1 Exekučného poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 2 CSP a § 58 ods. 5 Exekučného poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380

CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

15. Podľa § 243h ods. 1 veta prvá Exekučného poriadku, ak tento zákon v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017.

16. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku v znení k 31.3.2017, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

17. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a z takto zisteného skutkového stavu urobil správny právny záver a svoje rozhodnutie dostatočne a presvedčivo odôvodnil.

18. Rozhodujúcou právnou otázkou, ktorú správne súd prvej inštancie aj bez návrhu prioritne riešil, je otázka platnosti rozhodcovskej zmluvy/rozhodcovskej doložky. Najvyšší súd SR už vo viacerých rozhodnutiach konštatoval oprávnenie exekučného súdu preskúmať existenciu rozhodcovskej zmluvy. V uznesení sp. zn. 3Cdo/146/2011, na ktoré poukázal aj súd prvej inštancie, Najvyšší súd SR uviedol, že cit.: „Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 EP vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný“. Obdobne porov. aj uznesenie Najvyššieho súdu SR vo veci 6Cdo 143/2011, 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu SR vo veciach IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 1.11.2011.

19. Podľa názoru odvolacieho súdu, právny vzťah medzi oprávneným a povinnou je spotrebiteľským právnym vzťahom v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Na spotrebiteľské právne vzťahy sa vždy aplikujú právne normy, ktoré sú pre spotrebiteľa priaznivejšie a v jeho prospech, a to bez ohľadu na to, akým zákonom je zmluvný vzťah upravený (§ 52 ods. 2, § 54 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka). K tomuto záveru odvolací súd dospel, pretože v zmluve o spotrebiteľskom úvere je povinná označená menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom, číslom OP. V záhlaví rozhodcovského rozsudku je povinná taktiež označená menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom. To znamená, že povinná je označená ako fyzická osoba - nepodnikateľ. Povinná nie je označená údajmi, ktoré by ju identifikovali ako podnikateľa v zmysle § 2 ods. 2 v spojení s § 3a ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka. Rozhodcovský súd jednal s povinnou ako s fyzickou osobou - nepodnikateľom. Poskytnutie úveru na podnikanie musí byť dostatočne overené, t. j. musí ísť materiálne o účelový úver. V danej veci povaha zmluvy má adhézny charakter. To znamená, že bola vopred pripravená oprávneným, povinná nemohla v zásade meniť jej znenie a jej súčasťou boli obchodné podmienky, ktoré rovnako meniť nemohla.

20. Exekučný titul, na podklade ktorého sa vykonáva exekúcia, je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s., sp. zn. SR SAspA 04893/15 dňa 21.6.2016, pričom z odôvodnenia vyplýva, že žalovaná si v určenej lehote nespĺnila povinnosť vyplývajúcu jej zo zmluvy o úvere. Oprávnený a povinná uzavreli dňa 11.6.2013 (t. j. v rovnaký deň ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere) rozhodcovskú zmluvu vyhotovenú na samostatnom tlačive, v zmysle ktorej spory zo zmluvy majú byť rozhodované buď pred Stálym rozhodcovským súdom alebo všeobecným súdom, pričom výber spočíva na strane podávajúcej žalobu.

21. Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere a rozhodcovskej zmluvy, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

22. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

23. Odvolací súd nevidí dôvod na odklon od spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove z 27.09.2010, v zmysle ktorého „zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31. 12. 2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Súdu nič nebráni postupovať obdobne aj za stavu, že zmluva bola uzavretá pred 1. januárom 2008“. Rozhodcovský rozsudok bol založený na rozhodcovskej spotrebiteľskej zmluve. Neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná, a teda nevyvoláva právne účinky obdobne ako keď rozhodcovskej zmluvy niet (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 1/2012, uznesenie Krajského súdu v Prešove vo veci 6CoE 66/2012, 6CoE 256/2012). Povinná ako spotrebiteľ pri predmetnej rozhodcovskej zmluve nemá na výber, ak bude žalovaná na rozhodcovskom súde. Odvolací súd zastáva názor, že možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou podávajú rozhodcovské žaloby veriteľia. V prípade, že výnimočne uplatňuje svoje právo spotrebiteľ, využíva štátny súd. Taktiež má súd pochybnosti, či povinná bola dostatočne poučená o následkoch uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy a či si bola vedomá podpisovaných vyhlásení v tejto zmluve, keďže ide o formulár s dopisovanými údajmi a textom veľmi malých písmen.

24. Rozhodcovská zmluva podľa odvolacieho súdu spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že úrok vo výške 39,15 % ročne je neprímerane vysoký ako sankcia spojená s nesplnením záväzku vrátiť peňažnú sumu, a teda ide o neprijateľnú podmienku. Tu je dôležité poukázať aj na rozpor so zákonom, keď zmluva o úvere zo dňa 18.6.2013 neobsahuje obligatórnu náležitosť – predpoklady pre výpočet RPMN a teda spotrebiteľ nemal reálnu možnosť posúdiť výhodnosť, resp. nevýhodnosť úveru, čo spôsobuje, že úver mal byť považovaný za bezúročný a bez poplatkov.

25. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Súdna kontrola dopadá aj za stavu, že zmluvný vzťah hlavný a vedľajší bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca (v danej veci predformulovaný na tlačive dodávateľa). Inak by aj napríklad záložné zmluvy, ktoré sa nachádzajú na „sóló“ tlačivách boli vylúčené zo súdnej kontroly. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských doložiek, ktoré sú skryto súčasťou iných zmluvných dojednaní.

26. V súvislosti s povahou individuálneho zmluvného dojednaní v spotrebiteľských zmluvách je potrebné tiež poukázať na závery nálezov Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 60/2020, resp. sp. zn. I. ÚS 382/2022 a sp. zn. I. ÚS 382/2022, a sp. zn. I. ÚS 510/2023, v zmysle ktorých „za individuálne dojednané ustanovenie, resp. zmluvu možno považovať vsunutie vlastnej zmluvnej klauzuly, resp. podpísanie zmluvy, ktorej znenie pripravil spotrebiteľ, a nie podpísanie vopred pripravenej formulárovej zmluvy. Rovnako podstatné je posúdenie, aký vplyv mala alebo mohla mať sťažovateľka na voľbu rozhodcovského súdu, resp. či bol rozhodcovský súd určený vopred dodávateľom. Aj zdánlivá možnosť voľby medzi spotrebiteľským rozhodcovským konaním a konaním pred všeobecným súdom môže v konečnom dôsledku znamenať, že voľba patrí len dodávateľovi, ktorý spravidla býva žalobcom, a iniciovanie sporu zo spotrebiteľskej zmluvy aj spotrebiteľom treba považovať za skôr teoretické (keďže spektrum potenciálnych požiadaviek spotrebiteľa nesplnených druhou stranou zmluvného vzťahu je zjavne veľmi obmedzené, pričom do neho, pochopiteľne, nemôže patriť žaloba o zrušenie

rozhodcovského rozsudku predpokladajúca prvotnú voľbu prejednávania a takto i rozhodnutia sporu rozhodcom). Ak výber súdu spočíva v konečnom dôsledku absolútne a jedine na výbere strany podávajúcej žalobný návrh (čo je pri spotrebiteľskom úvere pravidelne veriteľ), rozhodcovská zmluva dáva spotrebiteľovi možnosť výberu súdu do rúk iba naoko. Argument súdu o možnosti výberu medzi uzavretím a neuzavretím rozhodcovskej zmluvy nie je ústavne udržateľný, keďže aj pri hlavnej úverovej zmluve spotrebiteľ stojí pred voľbou, či ju „uzavrieť alebo neuzavrieť“, no po jej uzavretí napokon niet pochybností o existencii dôvodov na vykonanie ex offio súdnej kontroly.“

27. Rozhodcovskú zmluvu považuje odvolací súd za neprimeranú zmluvnú podmienku, ktorá je v rozpore s platným právom. Rozhodcovský rozsudok bol založený na neprijateľnej zmluvnej podmienke a podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy je neprijateľná zmluvná podmienka neplatná. Keďže ust. § 53 Občianskeho zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Obč. zák.) ide o neplatnosť absolútnu, pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musí súd prihliadať z úradnej povinnosti. Ak teda dojednaná podmienka ukladajúca spotrebiteľovi povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu vyvolaného dodávateľom nie je individuálne dojednaná, je pre jej neprijateľnosť neplatná, a teda pre vykonanie exekúcie chýba základný predpoklad, a to právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Rozhodcovský súd totiž môže vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak medzi zmluvnými stranami bola v súlade s ust. § 3 zákona č. 244/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov uzatvorená platná rozhodcovská zmluva o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Bez takejto platnej zmluvy majúcej buď formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov) akýkoľvek rozhodcovský rozsudok nemôže byť podkladom pre exekučné konanie.

28. Neexistencia právoplatného a vykonateľného exekučného titulu navyše predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, na ktorý sa musí prihliadať v každom štádiu konania. Jednou z podmienok pre vedenie exekúcie je bez akýchkoľvek pochybností exekučný titul, ktorý musí byť vykonateľný. Rozhodcovský rozsudok opierajúci sa o neplatnú rozhodcovskú zmluvu alebo o neplatnú rozhodcovskú doložku túto vlastnosť mať nemôže. Súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená. Všeobecný súd je preto povinný v priebehu celého exekučného konania ex offio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania.

29. Je potrebné zdôrazniť, že Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa a v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku v záujme dosiahnutia ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku (Rozsudok Súdneho dvora C-240/98 -C-244/98 Oceano Grupo Editorial, tiež C-40/08 Asturcom).

30. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie postupom podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

31. Toto rozhodnutie nie je konečným rozhodnutím vo veci, preto odvolací súd nemal dôvod rozhodovať o náhrade trov odvolacieho konania.

32. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP)

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody - § 421 a § 422 CSP)) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 160 ods. 2 CSP dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci.